

„M76 autót Zalaegerszeg – Körmend közötti szakasz”

Magyarszecsőd ingatlan megközelítő út

Előzetes Vizsgálati Dokumentáció – Hiánypótlás

A Vas Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály a NIF Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. (1134 Budapest, Váci út 45.) kérelmére indult, az M76 autóúthoz kapcsolódó Magyarszecsőd ingatlan megközelítő út előzetes vizsgálati eljárásában az alábbi hiánypótlás teljesítését kérte:

- 1) Vizsgálja az útkorrekció nyomvonalának alternatív megoldási lehetőségeit más, természetvédelmi szempontból kevésbé értékes területek vonatkozásában a természetvédelmi kezelő szakvéleményében megfogalmazott természetvédelmi aggályok függvényében.
- 2) Nyilatkozzon, hogy a tervezett nyomvonal az érintett magyarszecsődi 0104/3 hrsz.-ú kert, kivett lakóház, udvar, gazdasági épület művelési ágban nyilvántartott ingatlan meglévő funkcióját figyelembe véve került-e kialakításra, milyen egyéb alternatívákat vizsgáltak.

1. pontra válasz:

A tárgyi ingatlan megközelítő föld utat az M76 autót beruházásával együtt lehet értelmezni. Az M76 autót létesítése nélkül a földút önálló megvalósításának nincs létjogosultsága. Ebből kifolyólag az M76 autóúti szakasz megépülésével egyidőben kerülhet kialakításra a tervezett földút, az ingatlanok megközelítését szolgálva. Az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság 24-421-25/2021 ügyszámú szakvéleményében megfogalmazottak alapján a tervezett földút terület igénybevételét ismételt megvizsgáltuk, mely alapján a Magyarszecsőd 0104/11 hrsz.-ú ingatlan érintése elkerülhető. Mindezek alapján a tervezett terület igénybevétel az alábbiak szerint csökkent:

Felülvizsgált területigénybevétel:

Területfelhasználási kategória	Területigénybevétel (ha)	Területigénybevétel (%)*
szántó	0,032 ha	9%
legelő	0,187 ha	51%
kert	0,137 ha	37%
művelésből kivont (út)	0,015 ha	4%
Összesen	0,369 ha	100%

A területigénybevétel felülvizsgálata alapján az érintett ingatlanok:

- Magyarszecsőd külterület 0123/13a
- Magyarszecsőd külterület 0127
- Magyarszecsőd külterület 0104/8
- Magyarszecsőd külterület 0104/18
- Magyarszecsőd külterület 0104/16

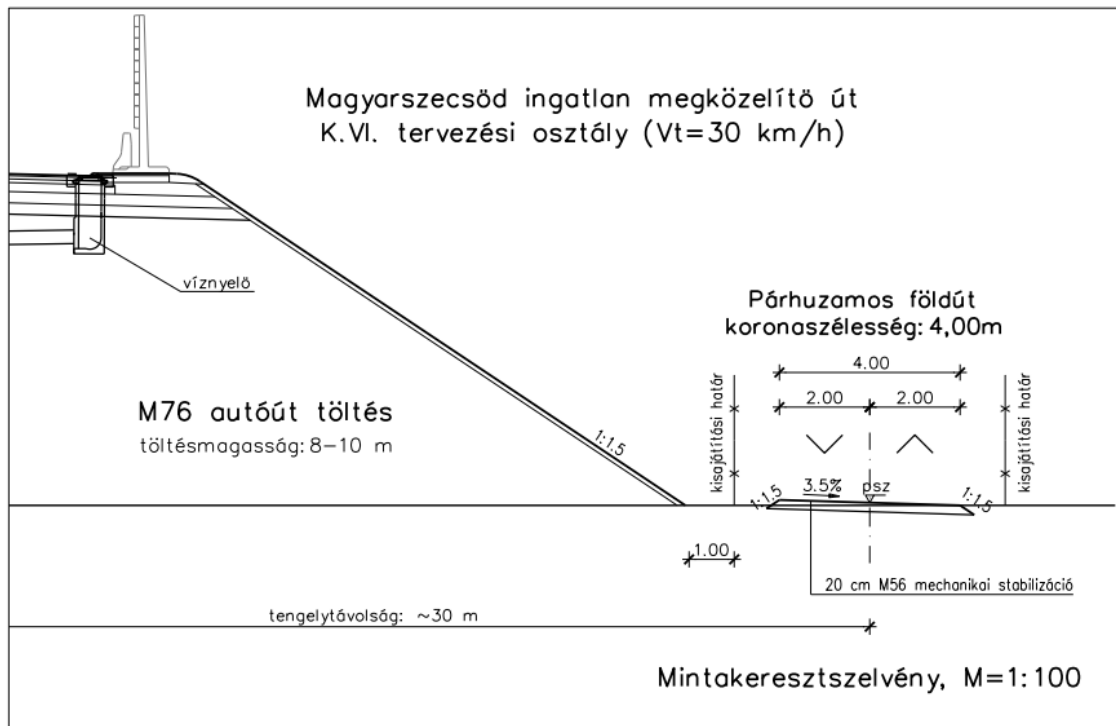
Magyarszecsőd külterület 0125/3
Magyarszecsőd külterület 0104/3
Magyarszecsőd külterület 0104/15
Magyarszecsőd külterület 0104/14

A csökkentett főbb anyagmennyiségek:

	megközelítő út
töltés, m ³	910
burkolat (mechanikai stabilizáció), m ³	526

A felülvizsgált területigénybevétel alapján a 0104/11 hrsz-ú ingatlan érintése elkerülhető. Ennek feltétele, hogy az M76 autótöltés területigénye csökkenjen, mely a töltés pótpadka elhagyásával, illetve zárt vízvezető rendszerrel oldható meg. Ebben az esetben a főpálya területigénye ezen a tervezett szakaszon 6 – 8 m-rel kevesebb, így a földút közelebb kerül az autótöltés tengelyéhez, és nem érinti a 0104/11 hrsz-ú ingatlant.

A mintakeresztmetszelyt lásd az alábbi ábrán:

2. pontra válasz:

A tárgyi ingatlan megközelítő utat az M76 autótöltés beruházásával együtt lehet értelmezni. Az M76 autótöltés létesítése nélkül a földút önálló megvalósításának nincs létjogosultsága. Ebből kifolyólag az M76 autótöltés szakasz megépülésével egyidőben kerülhet kialakításra a tervezett földút.

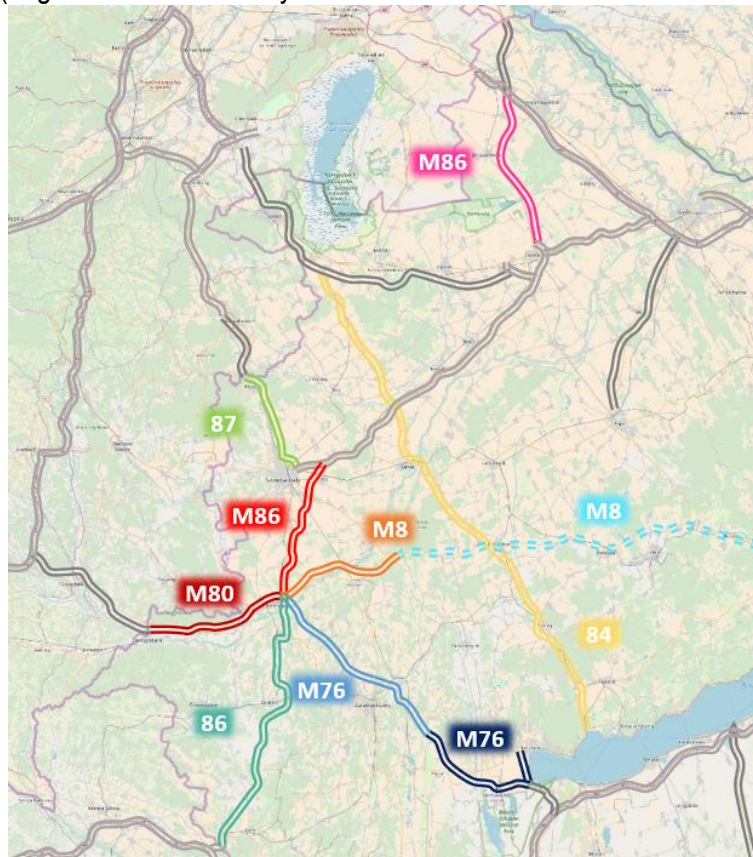
Az előzetes vizsgálati dokumentáció és az M76 autótöltés környezeti hatástanulmány készítésével párhuzamosan, illetve azt megelőzően a tervezési területre vonatkozóan döntéshozó tanulmány és

tanulmányterv is készült, mely részletesen vizsgálta a lehetséges nyomvonal változatokat. A korábban számba vett változatok és elvetésük indokainak főbb megállapításait az alábbiakban ismertetjük.

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium elrendelése alapján készült el a Nyugat-dunántúli térség magas szintű közúti kapcsolatainak vizsgálata (Trenecon Kft.). A dokumentáció részletesen vizsgálta a Zalaegerszeg - Körmend gyorsforgalmi kapcsolatot, melyet a korábbi gyorsforgalmi hálózati tervek eddig nem tartalmaztak. További előzmény a Zalaegerszeg város gyorsforgalmi kapcsolatának megvalósításához kapcsolódó M9 autótút Zalaegerszeg - Misefa közötti és az M76 autótút Misefa – Fenékpuszta közötti szakaszának engedéllyel rendelkező környezetvédelmi hatásvizsgálati tervdokumentációja.

A Nyugat-Dunántúl közúti közlekedés vonatkozásában hiányosan fejlesztett térség, ugyanis mind észak-dél, mind kelet-nyugati irányban hiányoznak a gyorsforgalmi úthálózati elemek az M1 és M7 autópályák között. A hiányzó közúti TEN-T átfogó hálózati elemek megvalósítását a Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia is kiemelten kezelte (M9, M8 és 86. sz. főút szakaszai). Az utóbbi években előtérbe került a hiányzó TEN-T hálózatok mellett a megyeszékhelyek gyorsforgalmi úti elérése, valamint a haránt irányú közúti elemek kiépítése is. Hangsúlyt kapott a térségben közvetlen érintett két megyeszékhely, Szombathely (Vas megye), Zalaegerszeg (Zala megye) elérhetőségének javítása is. Ennek köszönhetően Szombathely már bekapcsolódott az országos gyorsforgalmi hálózatba az M86-M85 segítségével, illetve folyamatos előkészítés alatt van Zalaegerszeg bekötése a M76-os autótút fejlesztésével.

A teljes térséget vizsgáló Nyugat-dunántúli térségi közúti közlekedésfejlesztési terv (masterplan) megállapítása alapján az M76 (Körmend-M7) összekötése a vizsgált fejlesztések közül igen hatékonyan bizonyult, és mellette az ábrán látható fejlesztéseket középtávon megvalósítani javasolt hálózatba kerültek (míg a kevésbé hatékony elemek a távlati változatba kerültek besorolásra.)

1. ábra A térség középtávú hálózata

Forrás: Nyugat-dunántúli térség magas szintű közúti kapcsolatainak vizsgálata

A vizsgált M76 autót Zalaegerszeg – Körmend közötti szakasz az M9 autót Zalaegerszeg északkeleti részén tervezett M9 autót – 74 és 76 sz. főutak által határolt csomópontból indul az 52+435 km szelvényben, majd észak-nyugati irányba vezet a 76 sz. főúttól többnyire északra, és a Csörnöc-Herpenyő vízfolyást, majd a Rába-folyót keresztezve éri el Körmend térségét, ahol a jelenleg kivitelezés alatt álló M80 – 86 sz. főút csomópontban a 82+481 km szelvényen csatlakozik.

A Zalaegerszeg és Körmend között vizsgált autót lehetséges nyomvonalai által érintett terület a két várost jelenleg összekötő 76. sz. főúttól északra, Zala és Vas megye területén található. Az érintett terület észak-dél irányú völgyekkel tagolt dombvidék. A dombhátak jellemzően művelés alatt álló, míg a völgyek erdős területek. Körmend térségében található a Rába-folyó és a Csörnöc-Herpenyő vízfolyás, melyek térsége NATURA-2000 védettség alatt állnak. A teljes tervezési területen a Rába széles és lapos, természetvédelmi szempontból kiemelten érzékeny völgyének keresztezése jelenti a legnagyobb kihívást.

DÖNTÉSELŐKÉSZÍTŐ TANULMÁNY

A jelen tervezés keretében 2020-ban **Döntéselőkészítő tanulmány [DT] készült**, melynek az volt a célja, hogy Zalaegerszeg - Körmend szakaszon feltárja azt a konfliktusmentes folyosót, ahol gyorsforgalmi út elvezethető, és a nyomvonalváltozatok közül – azok komplex értékelése alapján – Tervezői javaslatot tegyen két nyomvonal kiválasztására, amire a következő tervfázisban Környezeti Hatástanulmányt és Tanulmánytervet szükséges készíteni.

A DT nyomvonal változatai az M9 (M76) Zalaegerszeg északi csomóponttól északra folyópályán csatlakoznak a már építési engedéllyel bíró gyorsforgalmi úthoz. A tervezési szakasz vége pedig Körmend térségében az M80 gyorsforgalmi úti csatlakozásnál van az M86-tal kialakított csomóponttal.

A vizsgált autót lehetséges nyomvonalai által érintett terület a Zalaegerszeget és Körmendet jelenleg összekötő 76. sz. főúttól északra, Zala és Vas megye területén található.

A döntéselőkészítő tanulmánnyal párhuzamosan végzett érintettségi vizsgálat alapján a nyomvonalváltozatok száma három fő változatra, illetve a teljes tervezési szakaszon ezek kombinációira szűkült:

„A” nyomvonal: a tervezési terület déli szélén a 76 sz. főúthoz legközelebb vezető változat (korábbi 76 sz. főút elkerülőkhöz igazodva) mely a Csörnöc-Herpenyő vízfolyást Katafa és Nagymizdó települések között, a Rábát Körmendhez közel keresztezi

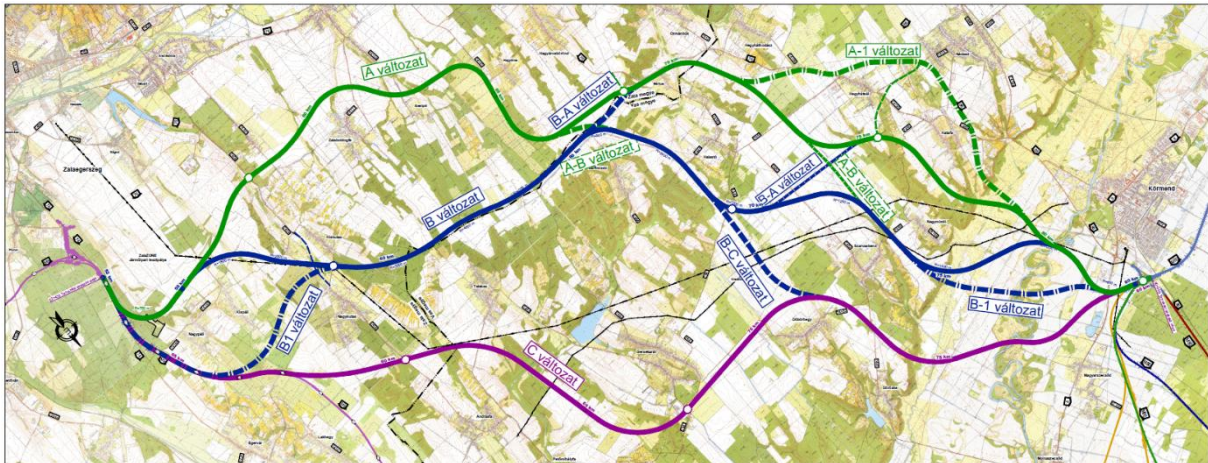
„B” nyomvonal: Kispálit délről kerülve a megyehatáron vezető változat, mely a Csörnöc-Herpenyő vízfolyást Nagymizdó és Szarvaskend települések között, a Rábát Körmendhez közelebb keresztezi

„C” nyomvonal: Kispálit északról kerülő nyomvonal, mely a tervezési terület észak-keleti részén vezet. A Csörnöc-Herpenyő vízfolyást Szarvaskendtől keletre a Rábát Magyarszecsődtől délre eső részen keresztezi.

A-B nyomvonal: A nyomvonal B nyomvonalra a megyehatáron köt át.

B-A nyomvonal: B nyomvonal A nyomvonalra szintén a megyehatáron köt át.

B-C nyomvonal: B nyomvonal C nyomvonalra Halastó és Döbörhegy között köt át.

1. ábra Döntéselőkészítő tanulmány átnézeti rajza

Az értékelés a tervezési terület adottságai és jellegzetességei alapján készült az alábbi fő szempontok szerint:

- Létesítmény műszaki kialakítása (út, műtárgyak, csomópontok stb.)
- Közlekedési hatások (hálózati illeszkedés, utazási idő nyereség, futásteljesítmény.)
- Érintettség (természetvédelmi területek, épített környezet, örökségvédelem...)

A **forgalmi vizsgálat** eredményeiből megállapítható, hogy a Zalaegerszeg és Körmend közötti homogén, aprófalvas jellegű térszerkezet közúthálózata semlegesesen reagál a nyomvonalváltozatokra, gyakorlatilag a „minél rövidebb, annál kedvezőbb” elv érvényesül. Érdemi különbségek csak Körmendnél jelentkeznek, a meglévő és tervezett főhálózati elemek kapcsolatánál és a település megközelítési lehetőségeinél.

A vizsgálat kimutatta, hogy Körmend környékén nincs lehetőség olyan változatra, ami a 86 sz. főúttal közös nyomvonalon vezet, valamint, hogy a 76 sz. főúthoz közelebb vezető A nyomvonal a főutat kevésbé tehermentesíti. Így forgalmi szempontból a legrövidebb változat tekinthető a leghatékonyabbnak.

Az **érintettségi vizsgálat** alapján összességében megállapítható, hogy a vizsgálati terület adottságai miatt egyik nyomvonalváltozat mentén sem lehet kijelölni konfliktusmentes folyosót. A tervezési területen megkülönböztetett jelentőséggel bír a természetvédelmi szempontok érvényre juttatása, a legkisebb természeti sérülést okozó változat kiválasztása.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Parkhoz tartozó **Sárvíz-patak mente (HUBF20052) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület** érintése miatt a C változat első szakasza - nem tekinthető továbbtervezésre javasolt változatnak.

A **Rába és Csörnöc-völgy (HUON20008) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület** esetében az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság képviselőivel folytatott előzetes egyeztetések alapján a Rába-folyó keresztezésénél az „A” és „B” változat, a Csörnöc-patak keresztezésénél a „C” változat esetén várható a legkevesebb sérülés a természeti értékekben.

Műszaki kialakítás szempontjából megállapítható, hogy a változatok között nincs érdemi különbség. Az egyedüli különbséget az úthosszból adódó többlet jelenti.

A tervező a Döntéselőkészítő tanulmányban [DT] „A-B” nyomvonal tovább tervezését javasolta, Halastó település környékén 2 betét változat vizsgálatával, valamint a természetvédelmi szempontból javasolt „B-C” nyomvonal kombinációt, azzal, hogy a Nagyutas környéki gyümölcsös keresztezésére a tervezés további fázisában megoldást kell találni.

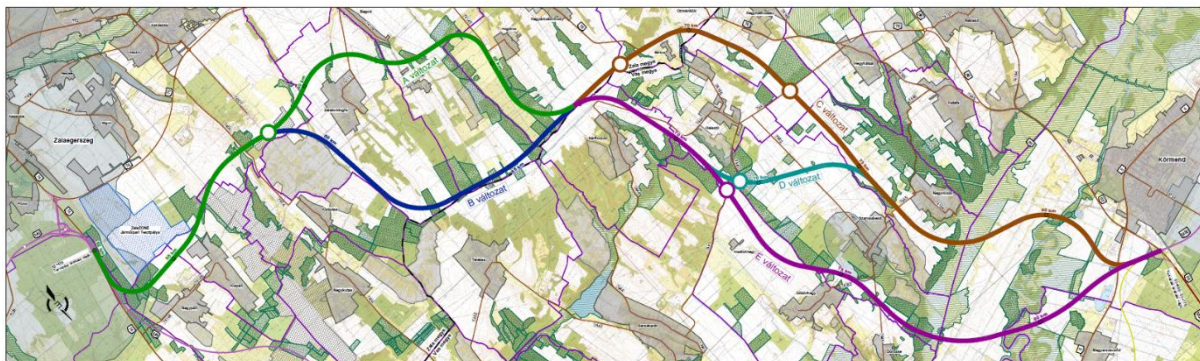
A Döntéselőkészítő tanulmányban szereplő nyomvonalváltozatokkal kapcsolatban 2020.10.20-án összeült tervzsűri a Zalaegerszeg - Körmend szakaszon két nyomvonalat választott ki tovább tervezésre.

A Döntéselőkészítő tanulmány alapján született döntés értelmében a Tanulmányterv a tervezési területen Zala megyében az A és B jelű nyomvonalakat, Vas megyében az A és C jelű nyomvonalakat vitte továbbtervezésre (az „A” változat Vas megyei szakaszát „C” változatnak, a korábbi „C” változat Vas megyei szakaszát pedig „E” változatnak elnevezve).

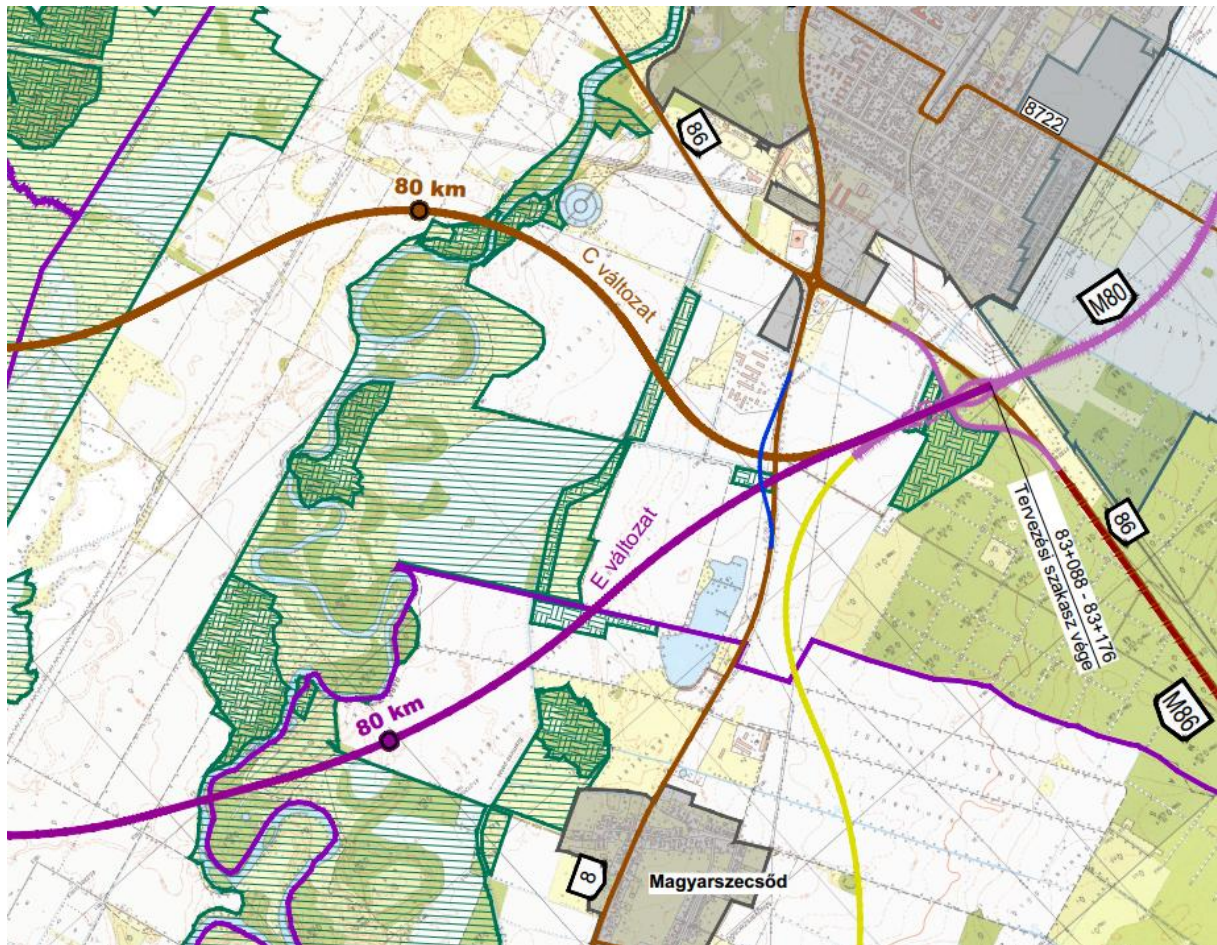
TANULMÁNYTERV

A jelen tervezés keretében 2021-ben **Tanulmányterv készült**, a Döntéselőkészítő dokumentáció alapján kiválasztott két nyomvonal továbbtervezésére. A tervezési szakasz elején az A jelű változat a 52+435 km szelvényben csatlakozik az M9 tervezett nyomvonalaéhoz. Zalaegerszegtől északra Kispáli és Nagypáli települések és az APZ Zrt. jelenlegi és távlati fejlesztési területei között egy nyomvonal került kiválasztásra, mely a 74301 jelű úton kialakított Zalaegerszeg nyugati csomópontot követően két irányba folytatódhat. Az A nyomvonal északra fordulva a megyehatáron vezetve éri Sárfimizdó térségét. A B nyomvonal a 76 sz. főúttal párhuzamosan halad tovább nyugatra és Hagyáros településen fordul északra. Az A és B nyomvonalak a Zala megye területén megvalósítható nyomvonalak.

Az A és B nyomvonalak egy pontban találkoznak, ahonnan észak felé vezetnek tovább a C és E nyomvonalak, amelyek a Vas megye területén kiválasztott változatok. A tervben a tervezési határ elejétől a végéig az A-E és B-C nyomvonalként terveztük, de a nyomvonalak ezen a találkozási pontban kombinálhatóak is. (B-E és A-C változatok)

2. ábra *Tanulmányterv átnézeti rajza*

2. ábra Tanulmányi terv Magyarszecsődi térkép kivágata

Vas megyében a tervezett C és E nyomvonalak tekintetében az árvízvédelmi és a természetvédelmi szempontok jelentek meg leghatározottabban.

Az árvízvédelmi szempontok miatt a Rába árterületén történő áthaladás miatt figyelembe kell venni a változatok hosszúságát, illetve az építendő műtárgyak számát és azok nyílásközét. A változatok között (C és E) a hosszúság tekintetében jelentős különbségek nincsenek, azonban a nyomvonal vízszintes vonalvezetése miatt a műtárgyak tekintetében vannak eltérések a keresztezés szögében és az ártéri hidak darabszámában, de ez nem számottevő.

Az árvízi lefolyása miatt az E változat jóval kedvezőbb a C változattal szemben, mivel az E változat az áramlási vonalak irányával, sokkal kedvezőbb szöget zár be (közel merőleges), C változat ellenben helyenként közel párhuzamosan halad az ártéri hullámokkal. A C nyomvonal a 80+000 - 81+000 km szelvények között a 86 sz. főút nyomvonalának töltését 800-900 m távolságra megközelíti, így ez a kialakítás a két út közötti ártéri területen az összegyülekező vizek árhullámának levonulását jelentősen gátolja. Az E változat megvalósításának árvízvédelmi szempontból nincsen akadálya.

A tanulmánytervi vizsgálatok azt mutatták, hogy a Rába árterének keresztezésénél a változatok hosszúsága és az építendő műtárgyak száma és azok kialakítása közel azonos, azonban miközben az E változat az áramlási vonalak irányával sokkal kedvezőbb szöget zár be (közel merőleges), addig a C változat jelentős hosszon közel párhuzamosan halad az ártéri hullámokkal. Továbbá a C nyomvonal a

80+000-81+000 km szelvények között a 86 sz. főút nyomvonalának töltését 800-900 m távolságra megközelíti, így ez a kialakítás a két út közötti ártéri területen az összegyülekező vizek árhullámának levonulását jelentősen gátolja. Összeségében megállapítható, hogy a C nyomvonal vízügyi szempontból nem elfogadható/támogatott, míg az E változat megvalósításának árvízvédelmi szempontból nincs akadálya.

A vizsgált környezeti tényezők közül a **természetvédelmi szempont** alapján mutatkozik a legnagyobb különbség az egyes változatok között. A Rába és Csörnök-völgy Natura 2000 terület keresztezésénél a C változat természetvédelmi szempontból nem elfogadható/támogatott, az E változat a Csörnök-völgy és a Rába keresztezésénél is kompromisszumos megoldásként elfogadható.

Fenitek alapján a tervező Vas megyében az „E” nyomvonal tovább tervezését javasolta. A „C” jelű nyomvonal tekintetében kimondható, hogy a Rába árterén való átvezetése vízügyi szempontok szerint nem elfogadható/javasolt, valamint a Csörnök völgyének érintése természetvédelmi szempontok alapján nem támogatott, így tovább tervezése nem javasolt.

Az „A” és „B” változat az M76 58+000 km szelvényében válnak el, és az „E” nyomvonalhoz csatlakoznak, azonban a csatlakozási pontban sem csomópont, sem pihenő nem létesül.

A tanulmányterv bírálata végén határozottan kirajzolódott az egy nyomvonal továbbtervezési igénye a műszaki- gazdasági kialakítás alapján, így a véglegesített tanulmánytervbe az „A” - „B” - „E” nyomvonal továbbtervezése került be a megrendelő 2021. március 12-i döntés alapján.

Mindezek figyelembevételére alapján a KHT az M76 autót Zalaegerszeg – Körmend szakaszon egyetlen, az A-B-E nyomvonalra készült, továbbá az M76 autót beruházásával együtt lehet értelmezni a tervezett Magyarszecsőd ingatlan megközelítő út kialakítását, az M76 létesítése okán a meglévő megmaradó területek megközelítésére szolgálnak. Az M76 autót létesítése nélkül a földút önálló megvalósításának nincs létjogosultsága.